

Undervisningsministeriet
December 2018

Sagsnr.: 18/12500

Høringsnotat over

Forslag til lov om ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler (Ændringer af tilskudsbestemmelser for efterskoler og elevstøtte m.v.)

1. Indledning

Et udkast til lovforslag har i perioden 4. september 2018 til 2. oktober 2018 været sendt i høring hos 35 myndigheder og organisationer. Lovforslagsudkastet blev også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 9 høringssvar fra de hørte myndigheder og organisationer. 7 høringssvar indeholder bemærkninger til lovforslaget. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

Det er alene de væsentligste punkter fra høringssvarene, der er medtaget i notatet.

2. Sammenfatning

De modtagne høringssvar har givet anledning til følgende ændringer:

- I lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 20), er den forslåede minimumsgrænse i årselevtal på 40 årselever for fuldt geografisk skoletilskud ændret til 38 årselever.
- Det er i lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 20), i lovteksten indføjet, at det geografiske skoletilskud er et årligt tilskud.
- Det er i bemærkningerne til § 1, nr. 1 (§ 20), præciseret, at elever omfattet af betalingsloven ikke medregnes i opgørelsen af årselever til beregning af det geografiske skoletilskud.
- Det er i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7 (§ 37, stk. 3), indføjet, at den samlede pulje til individuel supplerende elevstøtte beregnes på baggrund af efterskolernes samlede årselevtal uanset indkomstrin.
- Det er endvidere i lovteksten i forslaget § 1, nr. 7 (§ 37, stk. 3), indføjet, at taksten for individuel supplerende elevstøtte fastsættes på finansloven på baggrund af den samlede pulje og antal årselever på de ti laveste indkomstintervaller på den i lovens § 30, stk. 5, nr. 1, 2. pkt., nævnte skala i skoleåret, der slutter i året før finansåret.
- Der er herudover i lovteksten i § 1, nr. 7 (§ 37, stk. 3), indføjet regler om beregning og udbetaling af forskud til skolerne. Bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, (§ 37, stk. 3) er endvidere præciseret, for så vidt angår beregning og udbetaling af forskud. Det er ligeledes i bemærkningerne præciseret, at tilskud efter tidstro aktivitet også betyder, at det endelige tilskud beregnes ens for igangværende skoler og nyoprettede skoler.

Der er herudover foretaget ændringer af redaktionel og lovteknisk karakter.

3. De væsentligste bemærkninger til lovforslaget

3.1. Generelle bemærkninger

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) kan fuldt ud støtte forslagene fra Efterskoleforeningen i deres helhed.

Danske Skoleelever (DS) mener, at det er positivt, at der fokuseres yderligere på at gøre efterskoler til en skoleform, der er tilgængelig for alle og i alle dele af landet.

Efterskoleforeningen kvitterer for, at Undervisningsministeriet har lyttet til Efterskoleforeningens ønsker vedr. ændringer i tilskud til driften og til omfordelingen af den individuelle supplerende elevstøtte. Efterskoleforeningen har dog nogle bemærkninger mest af teknisk karakter hertil.

3.2. Nyt geografisk skoletilskud

Frie Skolers Lærerforening (FSL) finder det geografiske skoletilskud sympatisk. FSL bemærker, at en del af sektorens samlede tilskud med forslaget omfordeles, således at mindre skoler får et øget tilskud. FSL er enig i denne prioritering, og finder det samtidig nødvendigt at have en nedre grænse målt i antallet af årselever. FSL finder det vigtigt, at skolernes økonomi ikke baseres på lave lønninger til medarbejderne, men er sund og bæredygtig.

Efterskoleforeningen bemærker, at forslaget i store træk svarer til Efterskoleforeningens ønsker og har nogle bemærkninger mest af teknisk karakter:

- Vedr. minimumsgrænse på 40 årselever foreslog Efterskoleforeningen i sit skitserede forslag, at reduktion af geografisk skoletilskud først fremkom ved 38,86 årselever med en reduktion på 20.000 kr. pr årselev. Efterskoleforeningen foreslår, at tallet for minimumsgrænse i årselevtal ændres til 38 årselever, hvilket betyder, at reduktionsbeløbet, der fastsættes på de årlige finanslove bliver lidt højere. Efterskoleforeningen mener, at denne mindre justering vil give større sandsynlighed for fremover at holde niveauet omkring den oprindelige intention om maksimalt 20.000 kr. pr. årselev, når det geografiske skoletilskud og grundtilskuddet lægges sammen.
- Vedr. udgiftsneutralitet anmoder Efterskoleforeningen om, at det aktuelle antal på 241 efterskoler bruges som beregningsgrundlag, og at det indgår i beregningen af reduktionen i taxametertilskuddet, at det geografiske skoletilskud ikke udmøntes eller ikke udmøntes fuldt ud til skoler med under 40 (38) årselever.
- Vedr. opgørelse af aktivitet bemærker Efterskoleforeningen, at man læser udkastet til lovforslag således, at årselever omfattet af betalingsloven tælles med i relation til det geografiske skoletilskuds minimumsgrænse.
- Vedr. lovteksten bemærker Efterskoleforeningen, at der bør indsættes et "årligt" i § 20.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Forslaget om et nyt geografisk skoletilskud har til formål at styrke grundlaget for efterskoler af forskellig størrelse og i hele landet. Forslaget tager udgangspunkt i ønsker fra Efterskoleforeningen. For at sikre, at forslaget ikke holder hånden under efterskoleinitiativer, der pædagogisk og økonomisk ikke er bæredygtige, er der i lovforslaget foreslået en minimumsgrænse på 40 årselever i skoleåret, der slutter i året før finansåret, som efterskolerne skal opfylde for at få det fulde beløb.

På baggrund af høringssvarene er den i lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 20) foreslåede minimumsgrænse i årselevtal på 40 årselever for fuldt geografisk skoletilskud ændret til 38 årselever. Denne ændring indebærer, at det geografiske skoletilskud til efterskoler med færre end 38 årselever i skoleåret før finansåret reduceres med 20.445 kr. pr. årselev under 38, hvor reduktionsbeløbet ved en mini-

mumsgrænse på 40 årselever vil være 19.423 kr. pr. årselev under 40. Ændringen indebærer endvidere, at en efterskole med 29 årselever eller derunder i skoleåret før finansåret ikke modtager geografisk skoletilskud, mens en minimumsgrænse på 40 årselever vil indebære, at en efterskole med 30 årselever eller derunder i skoleåret før finansåret ikke modtager geografisk skoletilskud.

For at sikre præcision og klarhed i lovtæksten og på baggrund af høringssvarene er det endvidere i lovtæksten præciseret, at det geografiske skoletilskud er et årligt tilskud.

For så vidt angår udgiftsneutralitet skal ministeriet bemærke, at der ved beregning af udgifter til det foreslåede geografiske skoletilskud tages udgangspunkt i de seneste indberetninger fra efterskolerne, herunder også for antallet af efterskoler. Det bemærkes endvidere, at der efterfølgende kan være efterskoler, der lukker, ligesom der kan være efterskoler, der starter aktivitet.

Desuden bemærker ministeriet, at de skoler, der i seneste indberetning ikke havde tilstrækkeligt antal årselever til opnå det fulde geografiske skoletilskud, kun skal indgå i beløbsudregning i det omfang, de ville have modtaget det geografiske skoletilskud. Ministeriet vil derfor tage initiativ til, at beløbet, som driftstaksterne er blevet reduceret med, genberegnes.

For så vidt angår opgørelse af aktivitet bemærker ministeriet, at opgørelsen af årselever ved beregningen af det geografiske skoletilskud sker på samme måde som ved beregningen af, hvorvidt en efterskole opfylder mindelevtalskravet i den gældende § 12, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, dvs. efter de gældende bestemmelser i §§ 13 og 14. Ministeriet bemærker dog yderligere angående årselever omfattet af betalingsloven, at disse ikke indgår i optællingen af årselever i forbindelse med minimumskravet for at opnå geografisk skoletilskud, da årselever omfattet af betalingsloven ikke indgår i tilskudsberegningen. Efterskoler modtager tilskud direkte fra kommunerne for denne gruppe elever. Dette er præciseret i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 20).

3.3. Individuel supplerende elevstøtte

Frie Skolers Lærerforening (FSL) er enige i initiativet, der målretter midlerne til den individuelle supplerende elevstøtte til efterskoler med flest elever fra lavindkomstfamilier med henblik på at understøtte, at efterskolerne er en mulighed for alle unge.

Efterskoleforeningen finder det vigtigt, at § 37, stk. 3, formuleres således, at puljen til individuel supplerende elevstøtte fastsættes ud fra efterskolernes samlede årselevtal uanset indkomstrin, som det hidtil har været tilfældet. Endvidere at puljen herefter fordeles efterfølgende mellem skolerne ud fra antallet af elever på de ti nederste indkomstrin med en takst beregnet på antallet af elever på de ti nederste indkomstrin i skoleåret, der slutter forud for finansåret. Efterskoleforeningen efterlyser endvidere en præcisering af, hvordan nye skoler får tildelt individuel supplerende elevstøtte, samt en præcisering af, hvordan den tidstro fordeling af den individuelle elevstøtte skal realiseres. Efterskoleforeningen anmoder om præcisering af disse forhold.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Forslaget om ændrede regler for beregning og udbetaling af individuel supplerende elevstøtte til efterskolerne tager udgangspunkt i ønsker fra Efterskoleforeningen. Med forslaget sker en mål-

retning af midlerne til den individuelle supplerende elevstøtte til efterskoler med flest elever fra lavindkomstfamilier med henblik på at understøtte, at efterskolerne er en mulighed for alle.

På baggrund af høringssvarene og for at sikre præcision og klarhed i loven, er såvel lovteksten som bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 7, (§ 37, stk. 3) udbygget og præciseret. Det er i bemærkningerne præciseret, at den samlede pulje til individuel supplerende elevstøtte beregnes på baggrund af efterskolernes samlede årselevtal uanset indkomstrin. Det er endvidere i lovteksten i forslaget § 1, nr. 7, indføjet, at taksten fastsættes på finansloven på baggrund af den samlede pulje og efterskolernes samlede antal årselever på de ti laveste indkomstintervaller på den i lovens § 30, stk. 5, nr. 1, 2. pkt., nævnte skala i skoleåret, der slutter i året før finansåret. Der er herudover i lovteksten indføjet regler om beregning og udbetaling af forskud til skolerne.

Forslaget om omlægning af den individuelle supplerende elevstøtte indebærer tidstro udbetaling af tilskud til den individuelle supplerende elevstøtte til efterskolerne. Dette er i bemærkningerne til lovforslaget præciseret for så vidt angår beregning og udbetaling af forskud. Det er ligeledes i bemærkningerne præciseret, at tilskud efter tidstro aktivitet også betyder, at det endelige tilskud beregnes ens for igangværende skoler og nyoprettede skoler.

3.4. Afskaffelse af det særlige tilskud til efterskoler for elever fra ikkevestlige lande og det vestlige Balkan, som er indvandrere eller efterkommere af indvandrere fra disse lande

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) er bekymret for, at den integrationsopgave efterskolerne løser bliver svækket med ændringen af loven. BUPL bemærker, at efterskolerne har et særligt potentiale til at styrke integrationen, og at dette potentiale forringes, når det særlige tilskud bortfalder.

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) bemærker, at DFS gennem indsatsen Folkeoplysning for Flygtninge har vist, at de folkeoplysende skoler og foreninger gør en betydelig indsats i forhold til modtagelse og integration af flygtninge. DFS bemærker, at det gælder ikke mindst efterskolerne, som spiller en helt særlig rolle for de unge flygtninge, ikke mindst de uledsagede. DFS anfører, at de unge flygtninge på efterskoler indgår i et dansk fællesskab døgnet rundt, og at det giver god mening, at Efterskoleforeningen og regeringen har aftalt målsætninger for antallet af flygtninge på efterskoler. DFS finder det uforståeligt, at regeringen nu vil foreslå at fjerne tillægstaksten til efterskoler for elever, som er indvandrere fra ikkevestlige lande m.v. DFS bemærker, at det ikke er en tillægstakst, der billiggør opholdet for flygtninge og indvandrere, men som går til efterskolernes arbejde med denne sårbare målgruppe. DFS bakker derfor op om Efterskoleforeningens forslag om, at afskaffelsen af tillægstaksten fjernes fra lovforslaget og den endelige finanslov.

Danske Skoleelever (DS) finder det meget forkert at fjerne det særtilskud, der følger med elever, der kan have behov for et større fokus i integrationsøjemed. DS mener, at det vil være skadeligt for skolernes indsats på dette område, da de ikke længere vil have de nødvendige ressourcer til at løfte opgaven.

Efterskoleforeningen ser med bekymring og stor ærgrelse på forslaget om at fjerne tillægstaksten for indvandrere og efterkommere heraf, der kommer i forlængelse af regeringens finanslovsforslag for 2019. Efterskoleforeningen anfører, at forslaget vil ramme både integrationen og de unge mennesker hårdt. Efterskoleforeningen skriver, at tillægstaksten går til at dække efterskolernes

øgede arbejdsopgaver, der er forbundet med at have elever på efterskolen med indvandrer- og flygtningebaggrund. Det drejer sig om øget administration, komplekse psykologiske problematikker, flygtninges fysiske problemer og udgifter til danskundervisning for tosprogede, da efterskolerne ikke får tillægstaksten til danskundervisning for tosprogede for elever uden permanent opholdstilladelse. Efterskoleforeningen har med regeringen aftalt målsætninger for antallet af flygtninge på efterskoler og stiller sig også af denne grund uforstående over for forslaget om at afskaffe tillægstaksten for elever med indvandrer- og efterkommerbaggrund. Efterskoleforeningen anbefaler, at forslaget om afskaffelse af tillægstaksten fjernes fra lovforslaget og den endelige finanslov.

Folkkehøjskolernes Forening i Danmark (FFD) tilkendegiver, at de kan tilslutte sig høringsvar fra Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Frie Skolers Lærerforening (FSL) finder forslaget om afskaffelse af det særlige tilskud til efterskoler for elever fra ikkevestlige lande og det vestlige Balkan, som er indvandrere eller efterkommere af indvandrere fra disse lande ubegrundet og et klart tilbageskridt i integrationsindsatsen. FSL bemærker, at her er et område, hvor pengene er givet godt ud. FSL er uforstående over for denne ændring og vil gerne bede forslagsstillerne om at betænke sig. FSL finder, at det særlige tilskud bør opretholdes, fordi en fjernelse uundgåeligt vil gøre det vanskeligere at krydse den kulturelle og økonomiske tærskel til det danske samfund.

KL undrer sig over, at det foreslås at afskaffe det særlige tilskud for elever fra visse lande. KL bemærker, at integration, sproglig og faglig udvikling for denne gruppe elever har høj prioritet i andre sammenhænge. KL finder det derfor usammenhængende, at denne gruppe elever nu fratages muligheden for det særlige tilbud. KL finder, at forslaget vil betyde, at færre fra denne gruppe kommer på efterskole.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Forslag om af at afskaffe det særlige tilskud til efterskoler for elever, der er indvandrere fra ikke-vestlige lande og Albanien, Bosnien-Hercegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtninges børn, er en del af regeringens samlede forslag til finanslov for 2019. Med forslaget ligestilles disse elever tilskudsmæssigt med andre elever på efterskoler. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i udkastet til lovforslag.

3.5. Meritgivende brobygning

Efterskoleforeningen har ingen bemærkninger til tilpasningen af formuleringen af tillægstaksten for elever på meritgivende brobygning til gældende lovgivning om erhvervsuddannelser, da forslaget ikke indeholder realitetsændringer.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i udkast til lovforslag.

3.6. Andre bemærkninger

Danske Skoleelever (DS) understreger, at de ikke mener, at det samlede tilskud til efterskolerne bør falde på baggrund af den fremlagte omprioritering.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Regeringens forslag om omprioriteringsbidrag for 2019 for efterskoleområdet falder uden for rammerne af lovforslaget